Пројекат „Незаборавно путовање

Ауторица пројекта :
Биљана Вукичевић

Ово је водич за мале путнике, али и све оне који воле путовања, авантуре и жељни су нових сазнања. Путовање из маште на ком се сан претвара у јаву, а школа постаје дивно мјесто за учење кроз игру , стварајући тако друштво знања и мудрости.

Зато брзо
пакујемо
кофере и
крећемо на
пут.....

Незборавно путовање око свијета

"Незаборавно путовање" **је назив пројекта који сам осмислила 2009. године и представља иновативан вид рада у настави ликовне културе**

У пројекат су били укључени ученици шестих разреда из три бањалучке школе: "Бранко Радичевић., "Доситеј Обрадовић" и "Бранко Ћопић"

До сад је кроз пројекат прошло више од 4500 дјеце

Циљ пројекта

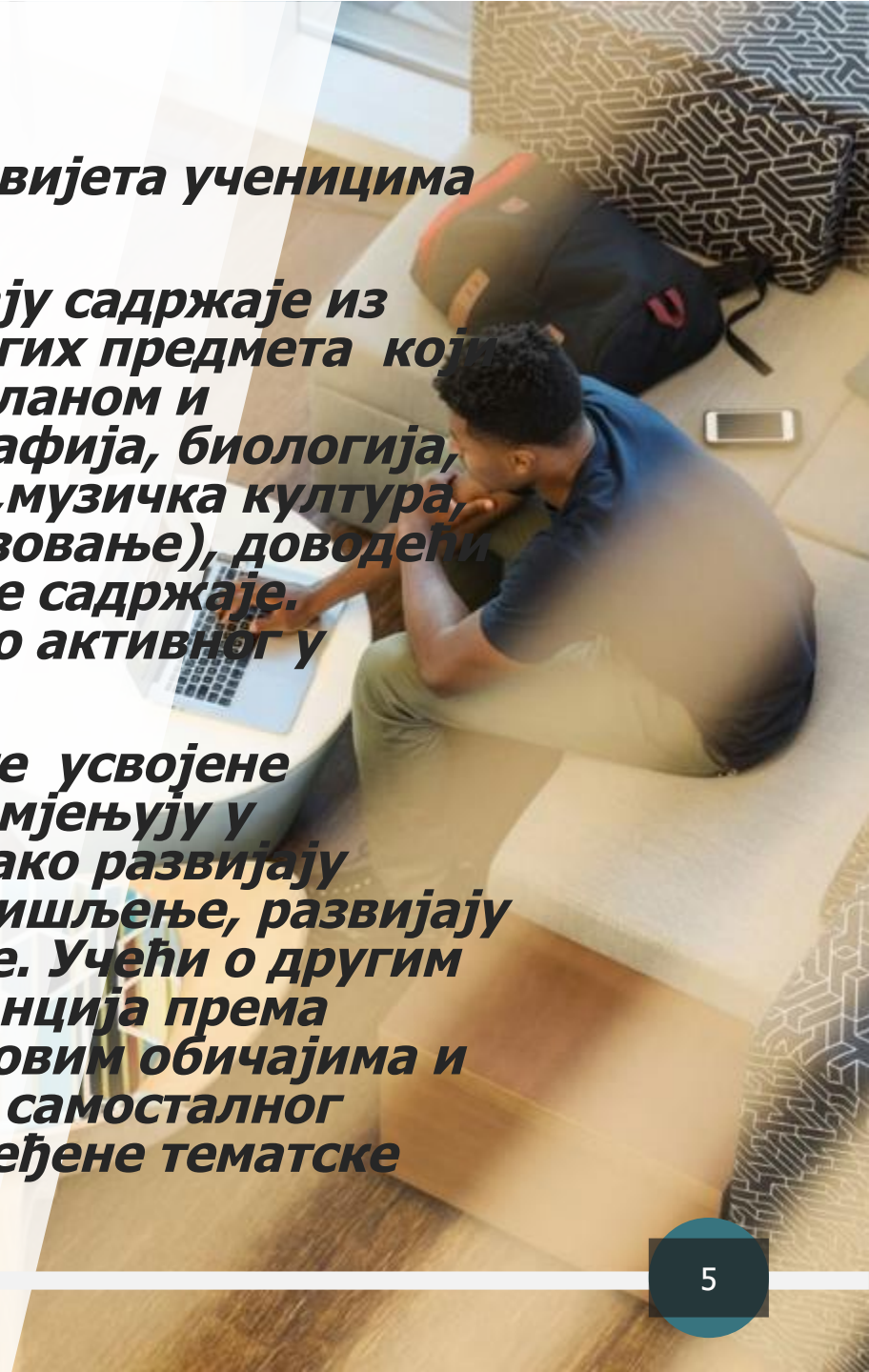
Наставу ликовне културе осмислити као интерактивни и мултидисциплинарни садржај који ће понудити свој дјеци прилику за креативан изражај без обзиира на таленат, развијати код дјеце креативност, имагинацију и машту,те подићи општи ниво културе.

Подциљеви пројекта

Замишљено путовање око свијета ученицима пружа могућност да:

на другачији начин савладају садржаје из ликовне културе , као и других предмета који су предвиђени Наставним планом и програмом (историја, географија, биологија, страни језици, српски језик,музичка култура, математика, техничко образовање), доводећи тако у корелацију различите садржаје. Истицање улоге ученика као активног учесника у процесу учења.

Ученици уче како да користе усвојене садржаје, повезују их и примјењују у свакодневном животу , те тако развијају критичко и самокритичко мишљење, развијају вјештине анализе и синтезе. Учећи о другим народима развија се толеранција према различитим културама њиховим обичајима и религијама, као и вјештине самосталног истраживачког рада не одређене тематске цјелине

На часовима имамо занимљиве госте - Ву , наш гост из Кине

Посјетила нас је и сликарка из Зимбабвеа, Божидарка Јакшић и причала о сафарију у Африци.

Гошће из Русије

Наталија Авдонина и Кира су наше дугогодишње пријатељице које нас увијек обрадују причама из Русије и науче неку нову пјесму на руском.

Спосибо!

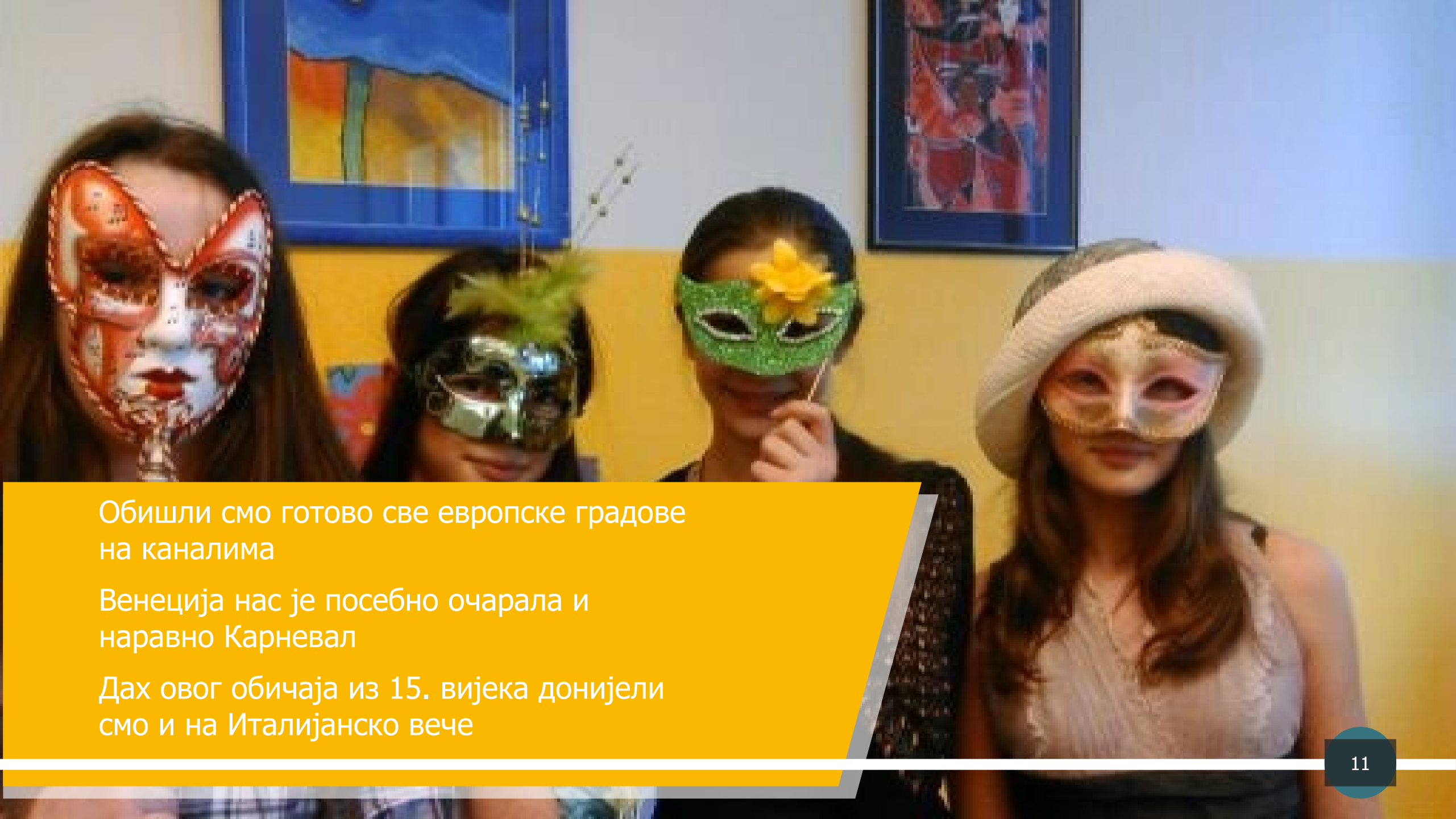

Insert Image

Имали смо и посјету из Конфуције центра у Бањалуци. Наш нас је гост учио техникама Кунг Фуа и кинеском писму.

Обишли смо готово све европске градове на каналима

Венеција нас је посебно очарала и наравно Карневал

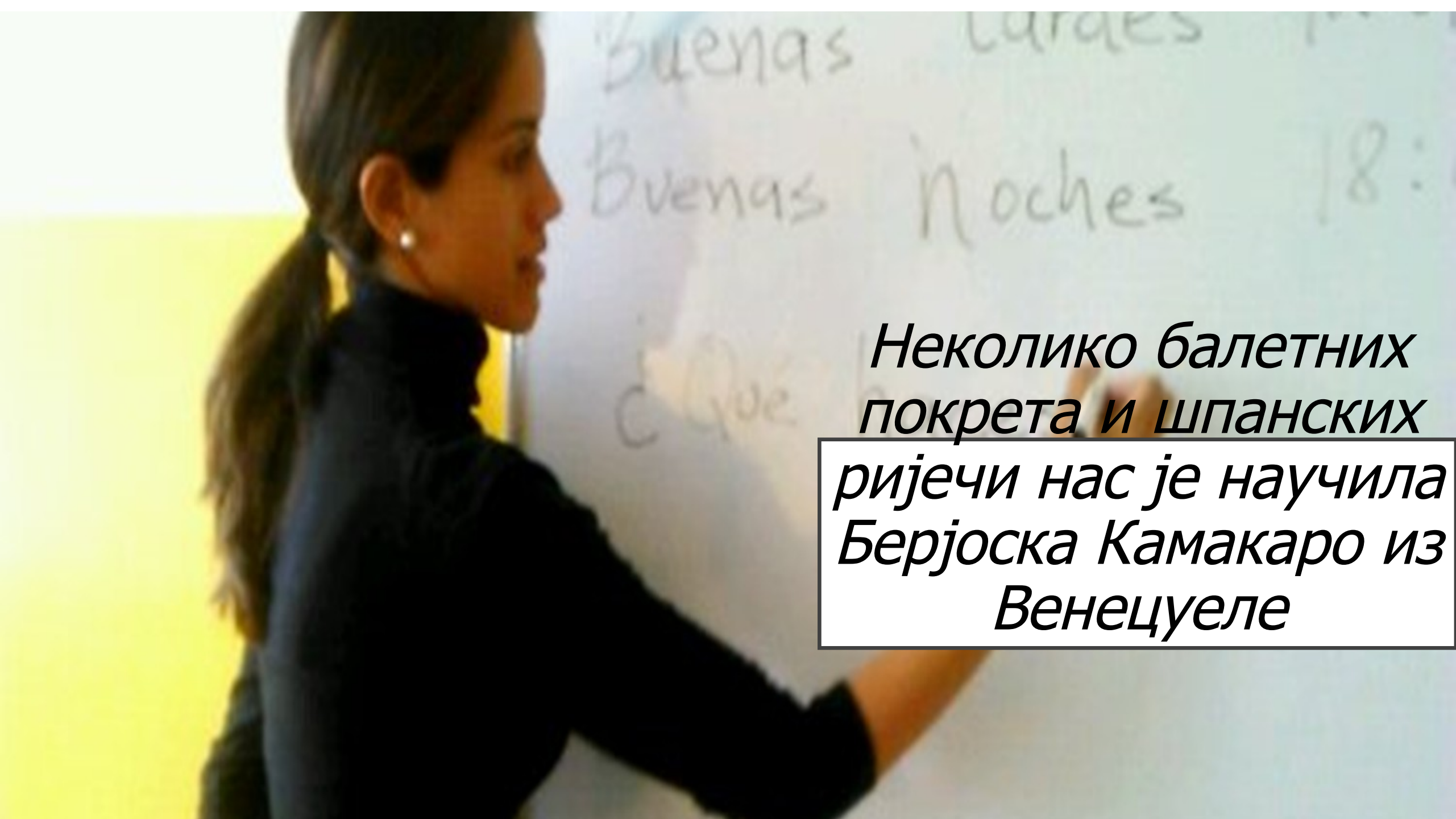
Дах овог обичаја из 15. вијека донијели смо и на Италијанско вече

Insert Image

Дашак Медитерана донијела нам
је и наша гошћа из Италије,
Фулвија.

Она нам је причала о југу Италије,
обичајима и рецептима италијанске
кухиње. Донијела нам је пицу коју
смо уморни од наших путовања,
појели у сласт, заједно са нашом
директорицом Даријом која нам је
правила друштво на овом необичном пуртовању.

Неколико балетних покрета и шпанских ријечи нас је научила Берјоска Камакаро из Венецуеле

Снежана нам је показала лепоте Гетеборга.

.....а упознали смо и праве Викинге

Посјећујемо различите културне центре у граду. У оквиру овог часа, као једна од активности је била и посјета Јеврејском културном центру у Бањалуци у простору који се користи као синагога

На часовима испробавамо и рецепте из разних земаља. Стигли су и укуси и мириси Израела, хумус, чај и фалафел

ПРЕЗЕНТАЦИЈА СА ПУТОВАЊА ПО ТУРСКОЈ

MUSEUM PASS
İstanbulkart

Посјетио нас је и овај
симпатични султан

Да бисмо осјетили праве мирисе и окусе Турске, баклаву нам је направила Драгана Декић,мама нашег друга.

Све шта смо научили презентовали смо на паноима и тематским изложбама

ПЛАВИ МЕДИТЕРАН

Италијанска уметничка занатлијска уметничка

Италијанска уметничка занатлијска уметничка производња на острву Италије. Многи најпознатији сликари долазе из овог региона.

MATERA SASSI

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΗΣΙΑ

ГРЧКА САНТОРИНИ

SIRAKUZA

RADILE:
TIJANA KAJTEZ
DUNJA ŠTRBAC
VI4

АЛБЕРОБЕЛО ТРУЛИ

GRČKI HRAMOVI

Vrste stubova:

1.
2.
3.

JONSKI
DORSKI
KORINSKI

Radile:
Ana
Dunja
VI4

KINA
Deutschland
Deutschland

Oktoberfest
Deutschland

ПРИМЈЕР ЧАСА

Часове ликовне културе је могуће остварити у корелацији са свим предметима . Овај час је примјер корелације наставе ликовне културе и биологије

ЈОРДАН

У ПОТРАЗИ ЗА ИЗГУБЉЕНИМ ГРАДОМ ПЕТРА

Припрема за час корелације ликовне културе и биологије

2.Новембар 2022.

Аутори: Биљана Вукичевић (ликовна култура), Милоранка Дејановић (биологија)

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА;

Линија као ликовни елемент – линија на природним и вјештачким облицима

- **ЦИЉ ЧАСА: проширити знање о линији као ликовном елементу, дефинисати врсте линија на природним и вјештачким облицима**
- **ПОДЦИЉЕВИ: Упознавање са најпознатијим природним и културним знаменитостима града Петра у Јордану, пустињском вегетацијом и линијском структуром лишћа**
- **Са наставницом Милоранком повезаћемо биљне орнаменате са природном вегетацијом у Петри, и уочити линије на биљкама које расту у Петри**

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

Након овог часа моћи ћемо да:

- **ДЕФИНИШЕМО** линију и могуће начине за њену примјену
- **АНАЛИЗИРАМО** линије у природи
- **УПОТРИЈЕБИМО** основне врсте линија
- **КАТЕГОРИЗУЈЕМО РАЗЛИКУ** између линија на природним и вјештачким облицима
- **ПРИЛАГОДИМО** облике дводимензионалној површини.
- **ПРИЛАГОДИМО** свој рад тимском раду
- **ОСМИСЛИМО** властиту креацију
- **ПРИКУПИМО** информације о теми и урадимо властити рад

- **РАЗВИЈЕМО** критичко мишљење
- **УПОРЕДИМО И УВЕЖЕМО** већ стечена знања из различитих подручја
- **ОБЈАСНИМО** свој рад кроз задану тему и тимски га презентујемо на задану тему
- **РАЗВИЈЕМО** истраживачке вјештине , осјећај за лијепо и значај очувања културне баштине , подигнемо ниво опште културе

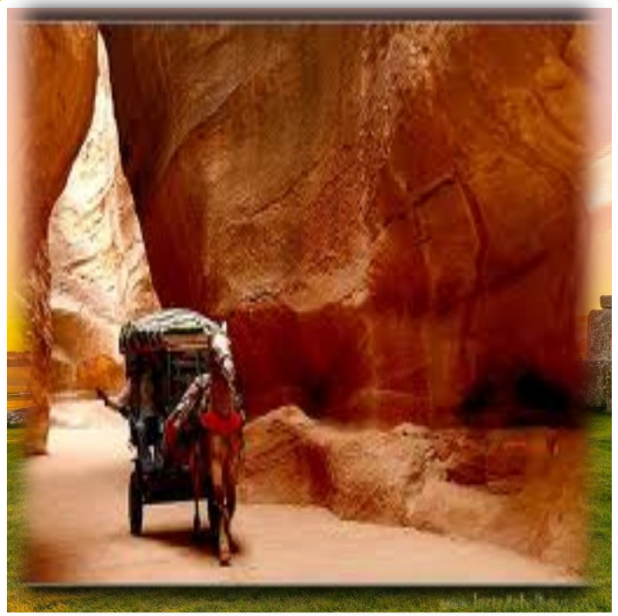
Биологија -

- **Наставна тема:** Наставница Милоранка ће нас научити **о грађи и животним процесима биљака**
- **Наставна јединица:** Више ћемо научити о листу и његовом облику , грађи и његовој улози

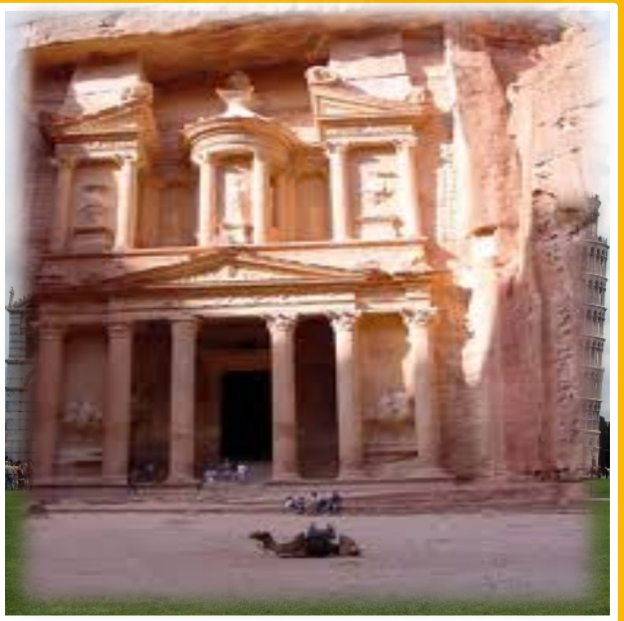
- **Циљ часа:**
- **а) образовни-**стећи ћемо основна знања о листу,карактеристикама листа, његовој морфологији, облику, те структури листа, повезаћемо градиво из различитих тема и наставних јединица као што су биљна ткива, коријен и стабло
- **б) васпитни;** на овај начин ћемо развити љубав према биологији и према природи
- **Исходи:** Када то све научимо моћи ћемо да самостално препознајемо дијелове листа, препознајемо одређене облике листова различитих врста биљака, као и њихове преображене облике, разликујемо основне слојеве структуре листа на попречном пресјеку листа, као и да препознајемо која врста биљног ткива гради одређени дио листа што је и улога тог дијела листа....

ЈОРДАН

У потрази за изгубљеним градом

ПЕТРА

البترا

Древни град Петра у Јордану има историју дугу 9000 г.

Име потиче од ријечи пијетра што на грчком значи КАМЕН

У 4. вијеку п.н.е. племе *НАБАТЕЈАЦА* оснива град на Путу свиле, преко којег се трговало са разним материјалима, чајевима, зачинима и скупоцјеним тканинама са Далеког истока.

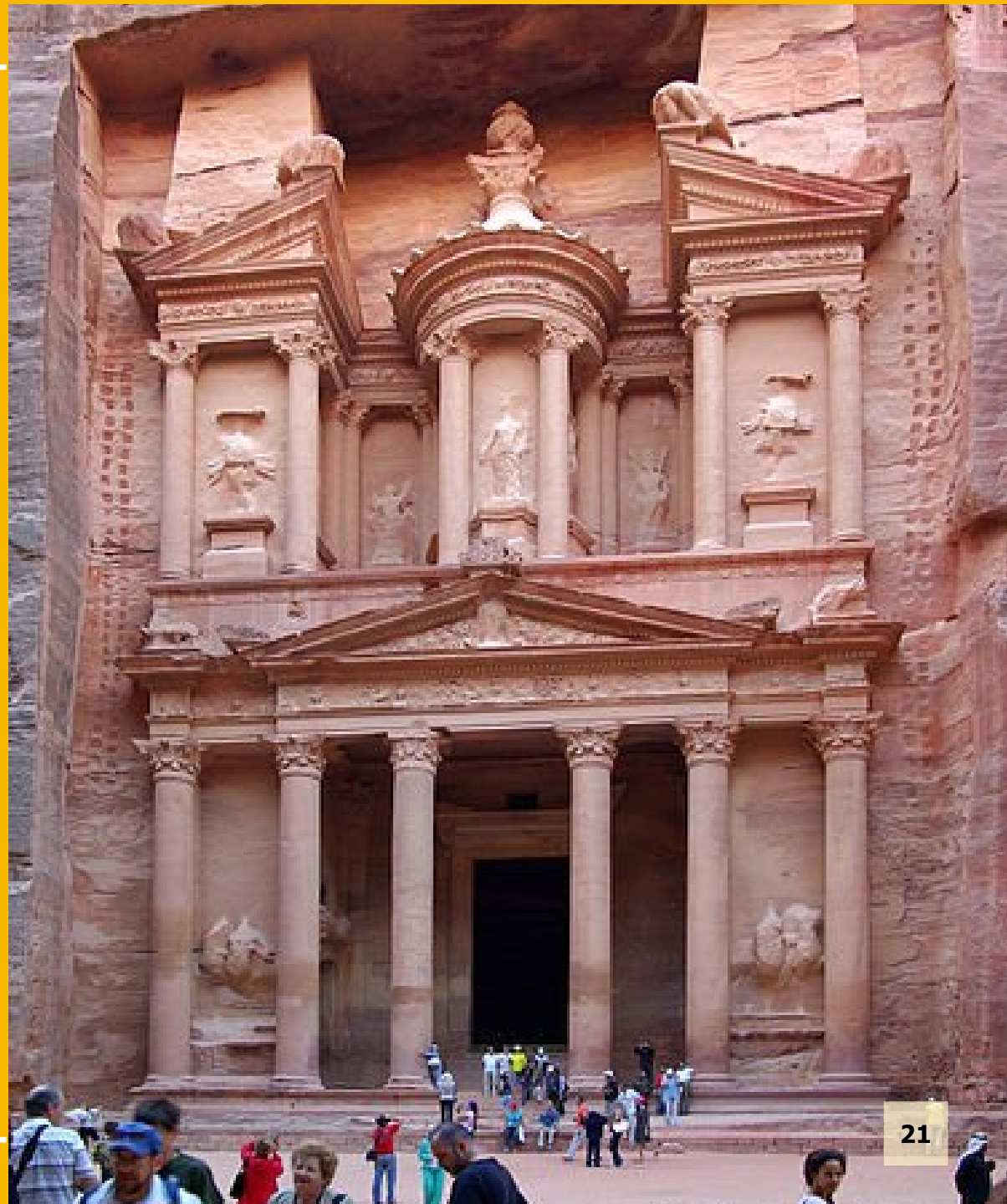
- Археолози сматрају да је племе Набатејаца основало град и прије 4 в.п.н.е. тачније у 6. в.п.н.е. на Путу свиле.
- Град је у то доба насељавало око 30 000 становника што по величини можемо упоредити са неким данашњим метрополама.
- Трговали су са различитим племенитим материјалима,као што су злато и сребро и полудраго камење.

- У 4 вијеку н.е. због низа земљотреса, али и промјене руте Пута свиле становници се исељавају. Сматра се да су посљедњи становници ово подручје напустили у 7. в.
- До данас је откривено свега 20% града, а Петра и живот њених становника и данас крију многе тајне, а неке од њих ћемо открити данас на овом часу.

Роза град

- Због боје стијена од којих је град направљен Петра се назива и **роза град**
- Називају га и **изгубљени,** зато што је откривен тек 1812. од стране путописца, географа **Јохана Лудвига Буркарта** (Johan Ludvig Burkhart).
- Он се преобукао и маскирао у бедуина и под лажним именом, Шеик Ибрахим Ибн Абдулах, са караваном камила тајно ушао у Петру. Од тада је Петра постала велики и значајан археолошки локалитет, што је и данас.
- Од 1985. град је под заштитом организације УНЕСКО.

- Различити минерали и метали у стијенама, боје стијене чудесним бојама.
- Ове прекрасне слике насликала је најпознатија сликарка – ПРИРОДА.

Неки од облика стијена се претварају у праве скулптуре које је извајала природа. На шта вас подсјећа овај облик?

- ...., а
  овај облик?

Град су вијековима од посјетилаца чували бедуини – арапска номадска племена која и данас живе на начин како су живјели у далекој прошлости

ПЛЕМЕ ХОВЕИТАТ الحويطات

Они нам нуде пиће добродошлице – чај од нане

Бедуини спавају у шаторима направљеним од ћилима израђеним од камиље длаке

Жене мијесе хљеб у облику танких лепиња и пеку га у пећи направљеној од камења.
Козије или овчије месо укопавају у врели пијесак и остављају да се пече на врелом сунцу све до вечери.

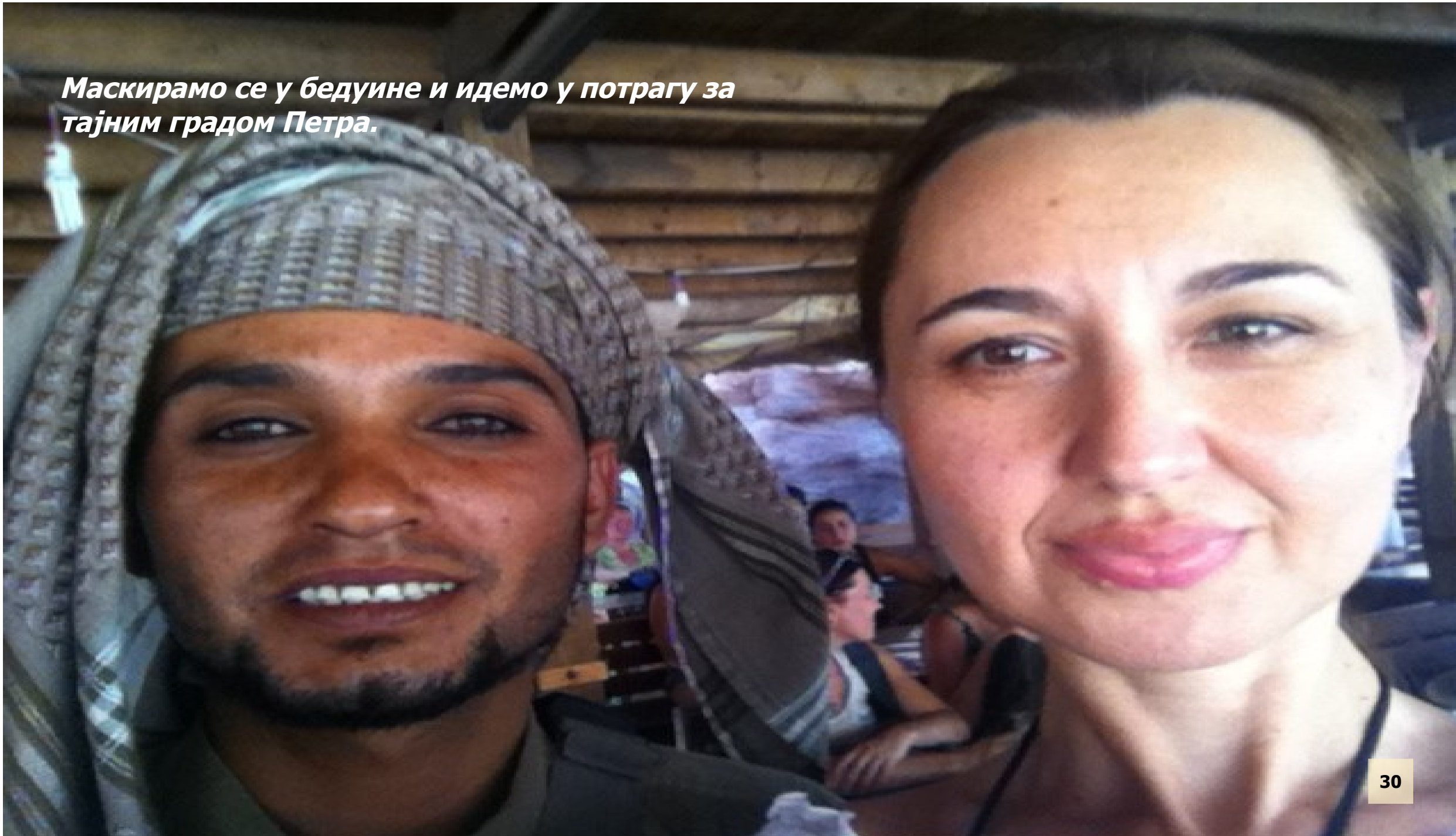
Храна је врло укусна и састоји се од лепиња, разних салата, ћуфти од меса и житарица, као и хумуса (умака од леблебија (сланутка), сусамове пасте, лимуна, бијелог лука и маслиновог уља). Хумус је популарна намирница и у Египту и Израелу.

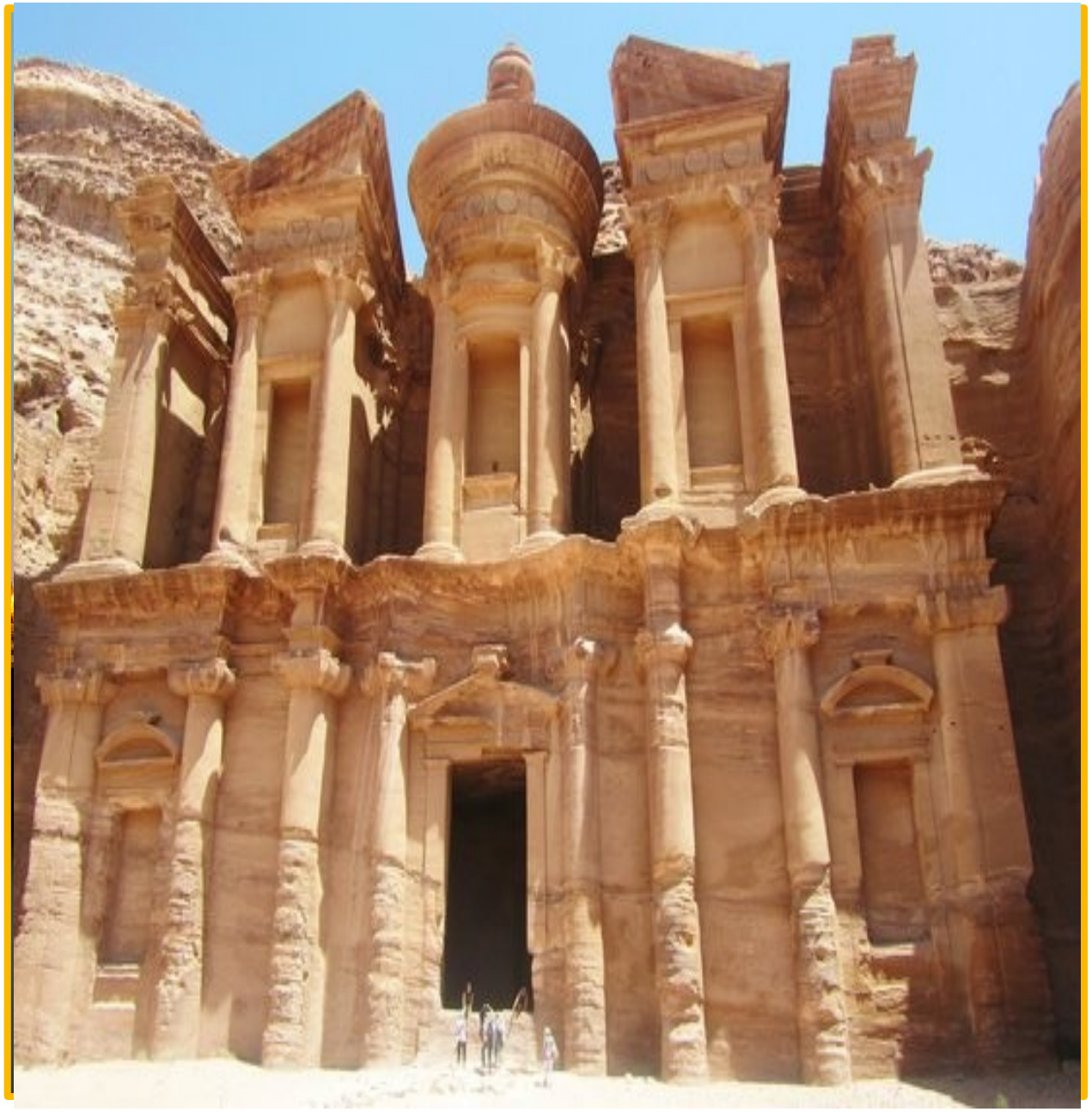
Изглед јорданске куће

Жене као и мушкарци носе мараме на глави плаве или црне боје, преко дугих хаљина носе везене јакне орнаментално украшене линијама које подсјећају на биљке из природне околине Јордана.

Маскирамо се у бедуине и идемо у потрагу за тајним градом Петра.

ВИДЕО

Видео приказује древни град Петру и његове љепоте за који кажу да спадају у 10 мјеста које треба обићи за живота.

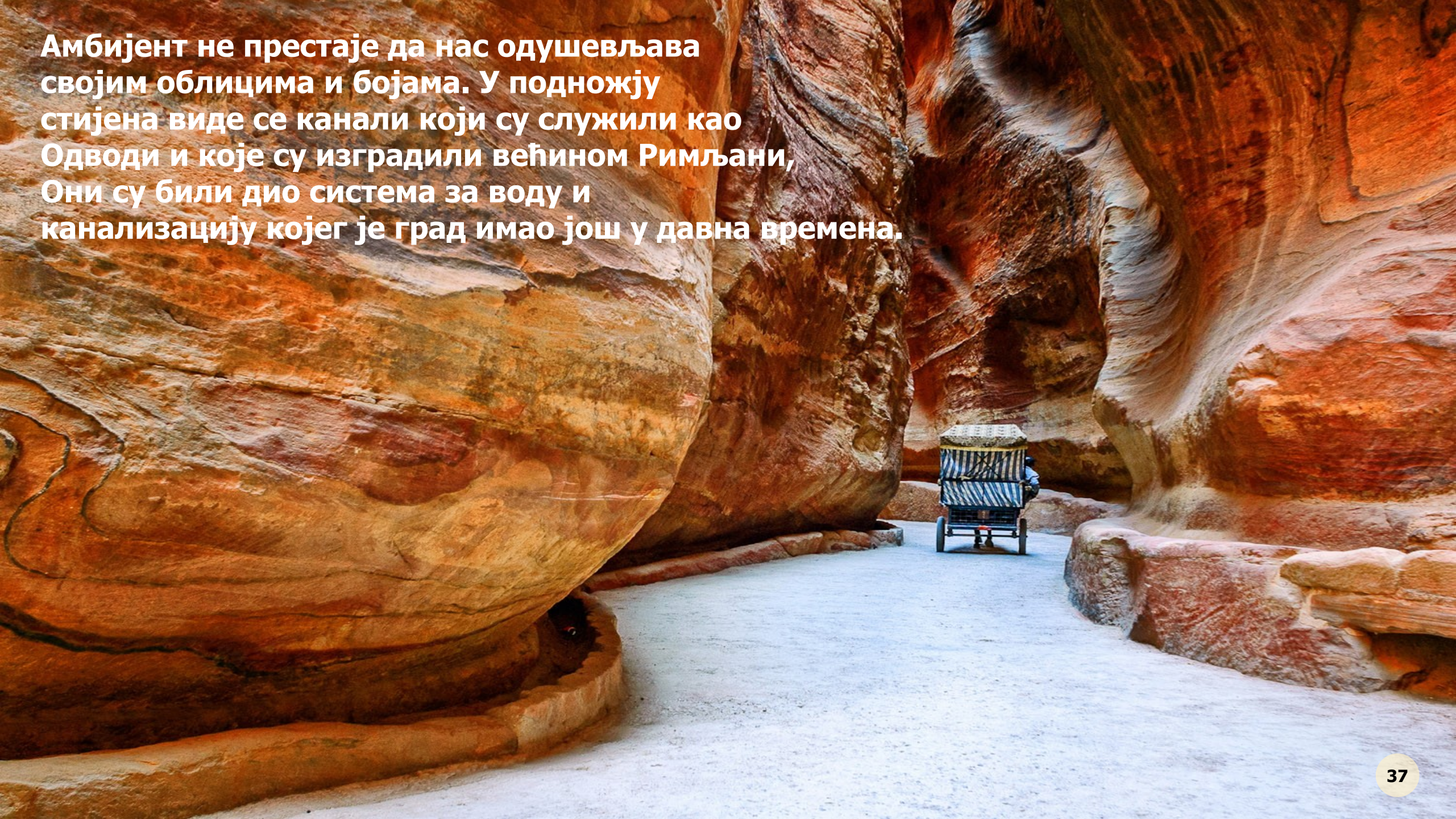
Обратите пажњу на: облике стијена и боје, врсте линија на стијенама и дрвећу, познате грађевине и облике на њима, називе локација и знаменитости на тим локацијама

1.ЛОКАЦИЈА
Сик (сук) и прекрасни облици стијена

Сик или сук , како називају кланац у дужини око два километра, води до најзначјније грађевине – Ризнице и препун је изненађења. Необични облици стијена, прекрасне боје које се прелијевају једна у другу и скривене скулптуре које су се зубом времена стопиле у овај амбијент, одузимају нам дах.

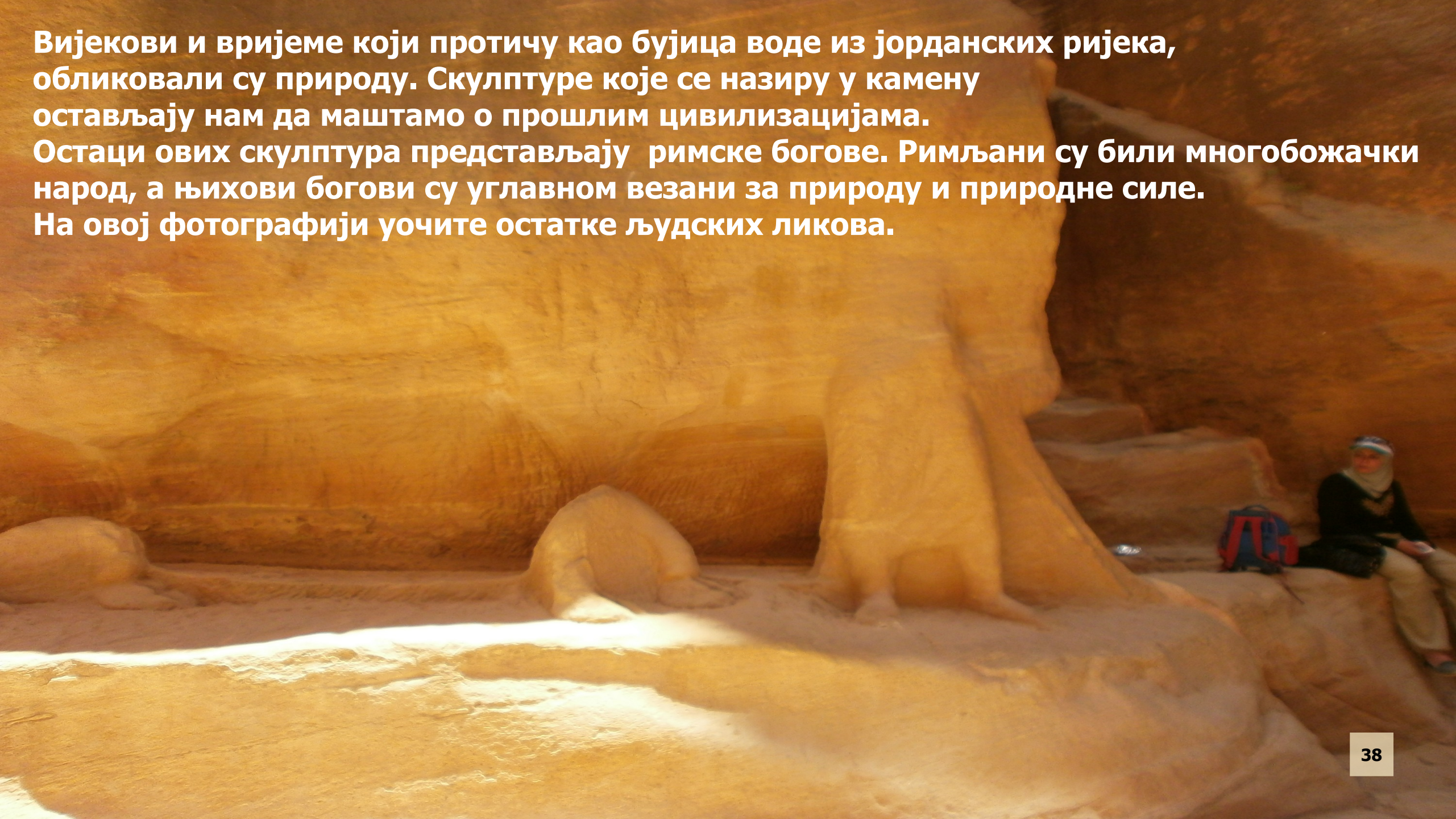

Амбијент не престаје да нас одушевљава
својим облицима и бојама. У подножју
стијена виде се канали који су служили као
Одводи и које су изградили већином Римљани,
Они су били дио система за воду и
канализацију којег је град имао још у давна времена.

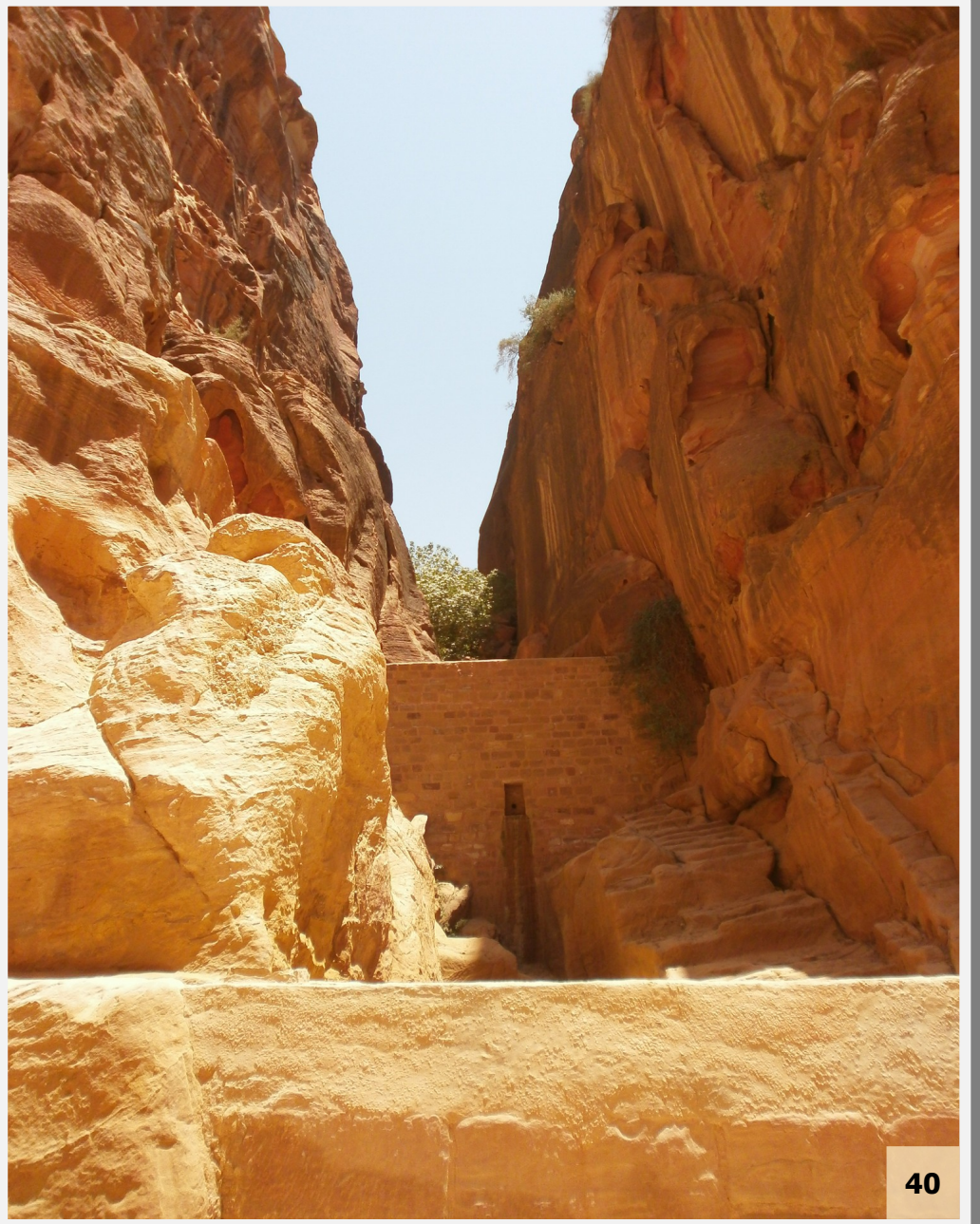
Вијекови и вријеме који протичу као бујица воде из јорданских ријека, обликовали су природу. Скулптуре које се назиру у камену остављају нам да маштамо о прошлим цивилизацијама.
Остаци ових скулптура представљају римске богове. Римљани су били многобожачки народ, а њихови богови су углавном везани за природу и природне силе.
На овој фотографији уочите остатке људских ликова.

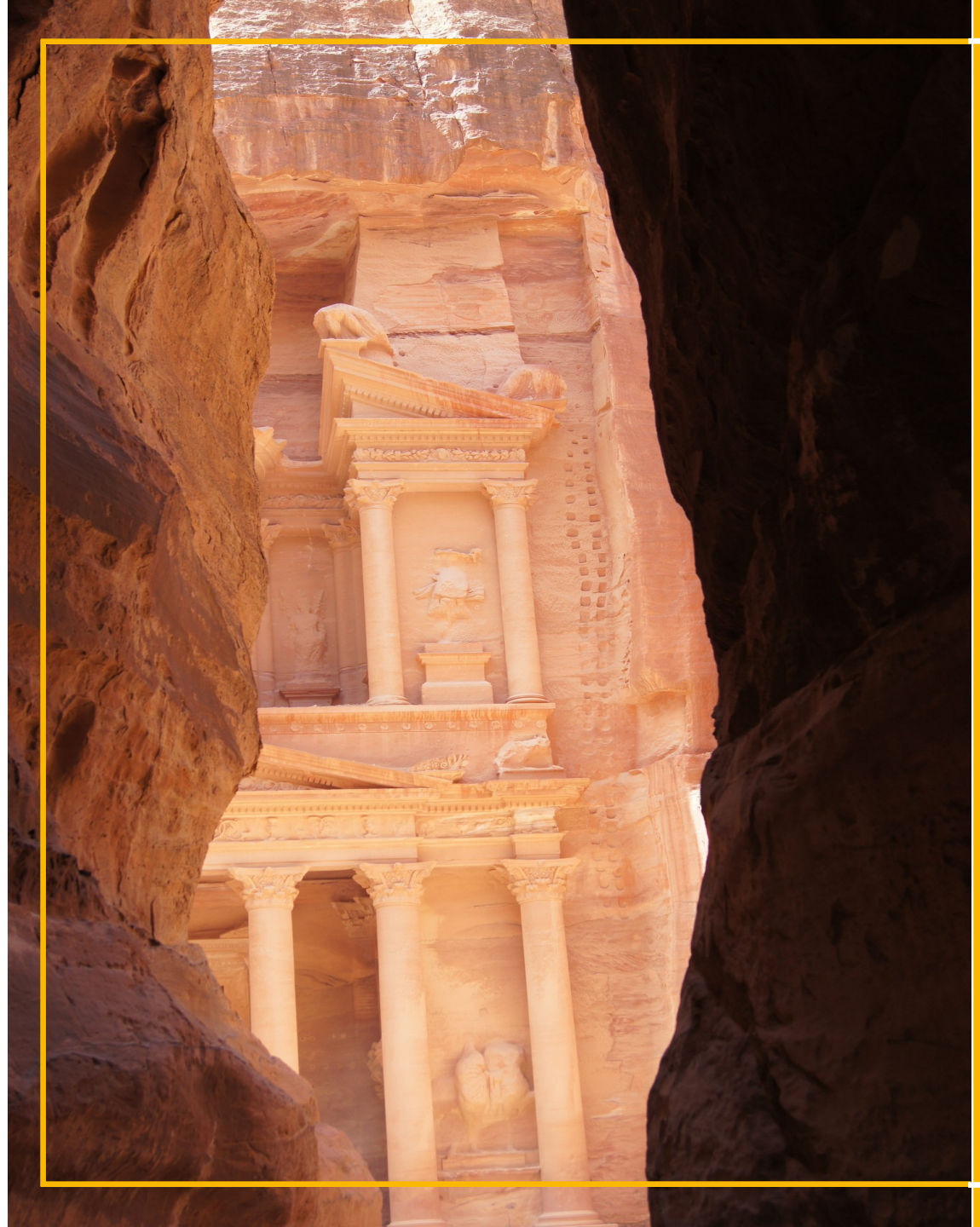

Сунце се игра својим зрацима и у свако доба дана изнова нас очарава облицима и магичним изгледом сика.

2. ЛОКАЦИЈА
РИЗНИЦА

Према мишљењу археолога, **Ризница** је сагрђена као гробница краља **Аретаса Трећег**, између **200 г. п.н.е.. и 100 г .п.н.е** и представља не архитектонско, него скулптурално дјело. Она није грађена од грађевинских елемената (стубова, зидова и греда), него је као скулптура исклесана у стијени. Ово је и споменик људској идеји и снази која је само уз помоћ чекића и длијета обликовала ову сурову природу.

На крају сика....

кроз уски кланац....
отвара се
величанствени призор и
оно за чим смо дуго
трагали.....**РИЗНИЦА**

Коринтски ступ

Ступ је конструктивни елемент и служи као носач и преноси тежину на тло. Може имати и декоративну улогу. Овакве ступове користили су Римљани, а врх ступа или капител урађен је по узору на палмино и акантусово лишће. О врстама ступова или редовима, говорићемо нешто више на путовању кроз Грчку и Италију.

Детаљи биљних украса

3. ЛОКАЦИЈА
ТЕАТАР

- Театар у Петри су саградили Набатејци од 4.в.п.н.е. А доградили га Римљани до 27.н.е. Усјечен у стјеновити брежуљак прати обод стијене која својим обликом ствара природни ехо и природно озвучење сцене. Поштујући природу, законе физике и знање, древни народи су стварали ове величанствене грађевине којима се дивимо и у модерним временима.

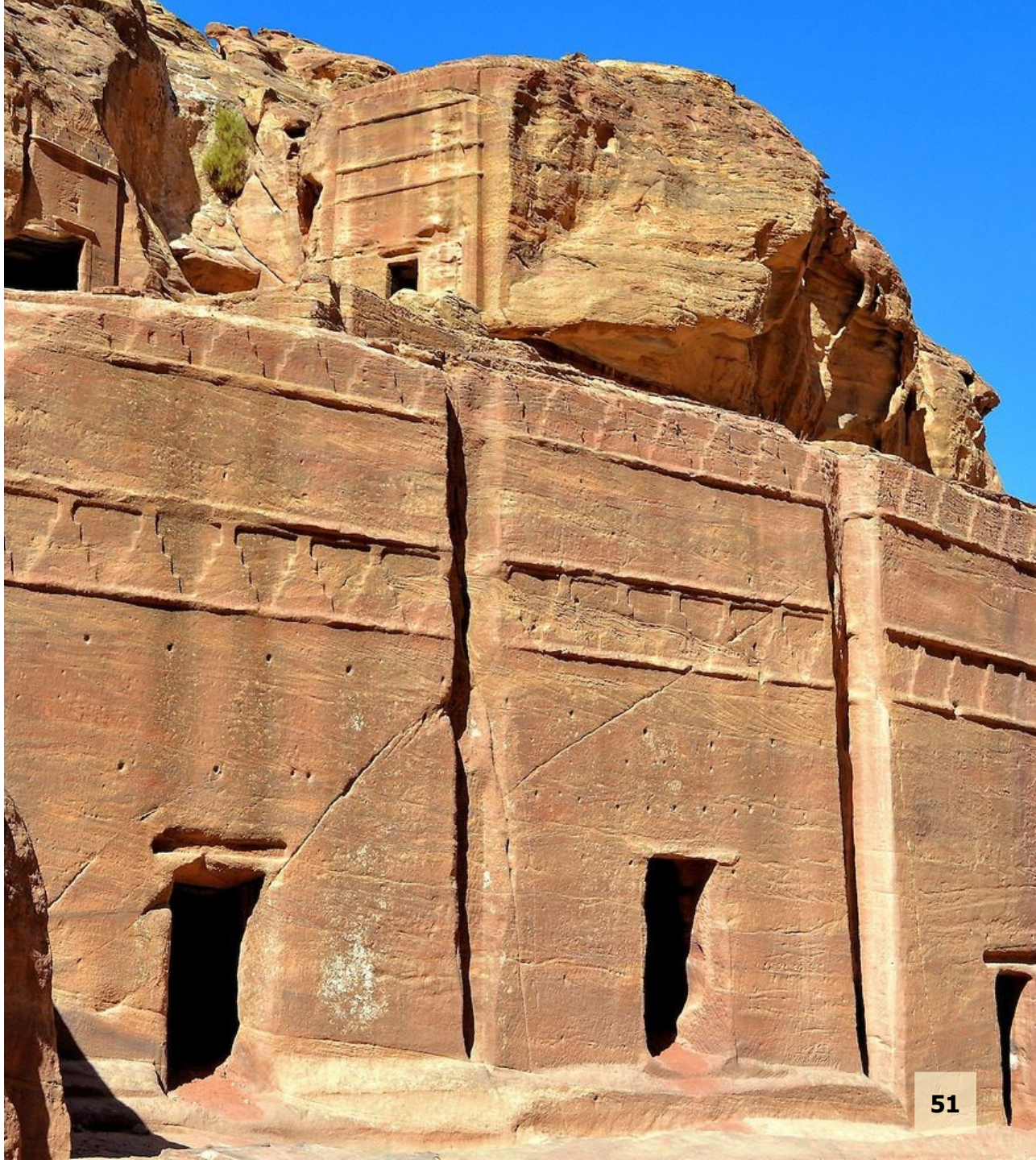

4. ЛОКАЦИЈА ***УЛИЦА ФАСАДА***

Улица фасада представља поплочану улицу која је изграђена за вријеме Набатејаца и Римљана, са низом прелијепих фасада геометријских украса (дупле линије, цик - цак , троуглови). У тим кућама у стијенама људи су имали и водовод и канализацију , а неке од тих грађевина служиле су и као гробнице.

5. ЛОКАЦИЈА
МАНАСТИР

Сматра се да је грађевина саграђена на брду изнад града. Служила је као гробница за краља Ободаса, али крстови који су урезани у унутрашњост ове грађевине говоре нам да је служила у неком периоду и као црква.

Click icon to add picture

До врха смо се пењали на магарцу, јер на температури од 50 степени, пењање стрмим степеницама представља праву авантуру

На брду изнад Манастира налази се огромни камени украс назван Жртвеник. служио је зе приношење жртве многим боговима у које су вјеровали и Набатејци и Грци и Римљани

БИОЛОГИЈА

НАСТАВНА ТЕМА: Грађа и животни процес биљака

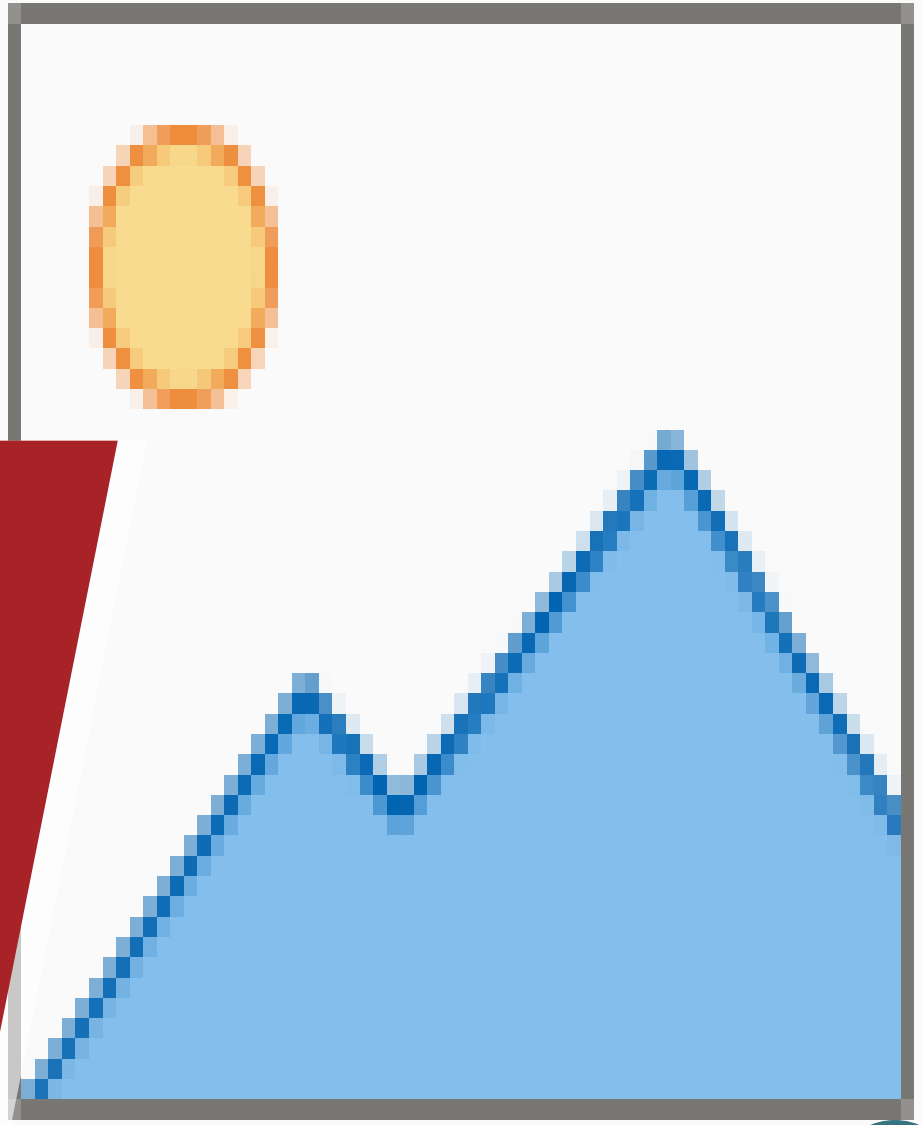
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА: Лист – облик. Грађа, улога

У госте нам је стигла и наставница биологије са којом смо одржали час корелације ликовне културе и биологије. Она нам је говорила о облицима и врстама листова и пустинској вегетацији Петре.

Природнии и вјештачки облици

Insert Image

Дефинисали смо облике као ликовни елемент , а на овом часу уочавамо каквих површинских и тродимензионалних облика имамо у Петри. Анализирали смо лист смокве која расте на највјероватнијим мјестима у Петри.

- У овом дијелу ће наставница биологије упознати ученике се основном структуром листа уз осврт на пустињску вегетацију овог подручја, као и основне линеарне компоненте листа које ће ученици моћи повезати са ликовним елементом – линија.

Чуда природе су видљива свугдје по Петри, а међу њима и снага биљака да опстану у овом каменитом пејзажу

Биљке натопљене водом у пролетним поплавама штеде воду у свом коријену да би преживјеле високе љетне температуре које се дању пењу и преко 50°C, а ноћу се спусте за готово 40 °C

ЛИСТ – облик и грађа

Кормофите – биљке са развијеним органима

Генеративни органи биљака

Вегетативни органи биљака

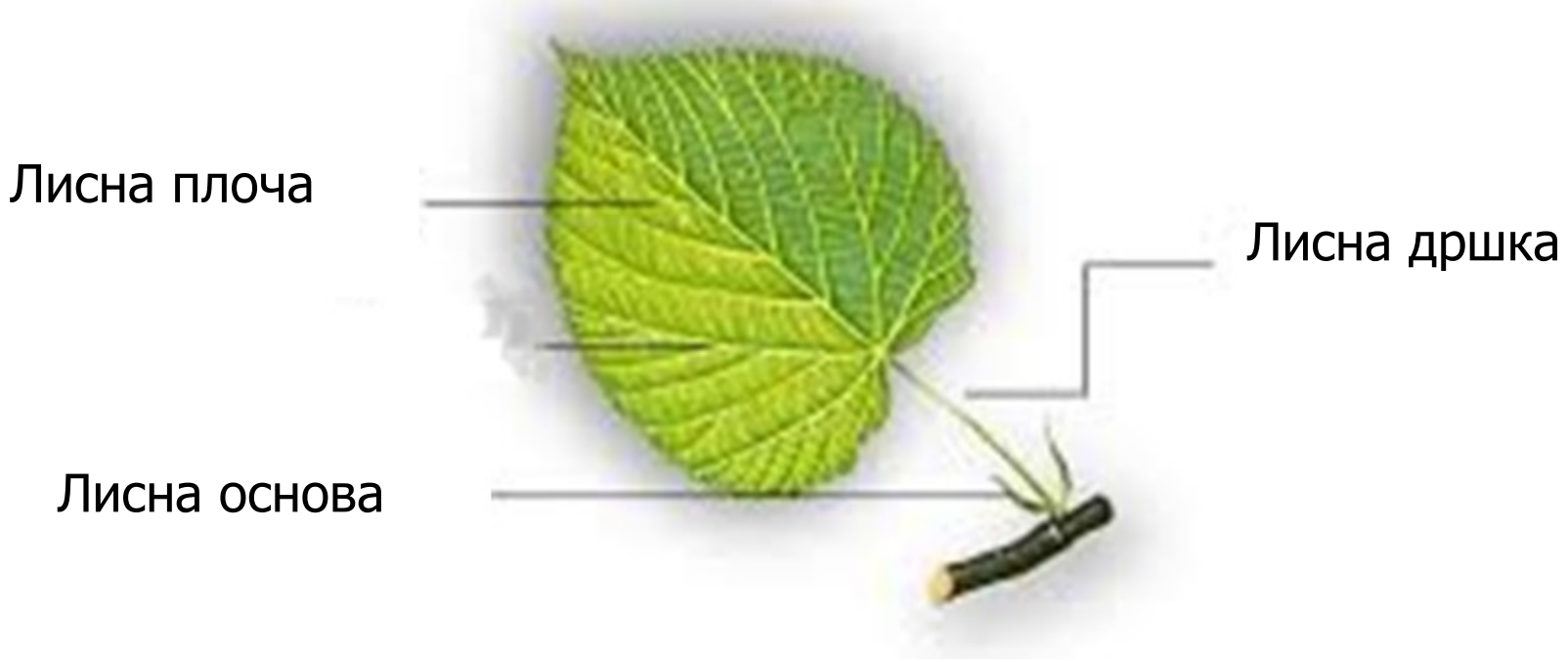
Коријен и стабло

ОБЛИК ЛИСТА

- Шта је лист?
- Опиши спољашњу грађу листа!
- Препознај и наброј различите облике листова!

ОБЛИК ЛИСТА

- Лист – вегетативни орган биљке
- Спољашња грађа листа – лисна плоча са лицем и наличјем, лисна дршка и лисна основа

ОБЛИК ЛИСТА

- Срцолик
- Бубрежаст
- Јајаст
- Објајаст
- Линеалан
- Игличаст
- Елипсаст
- Прстаст
- Пераст

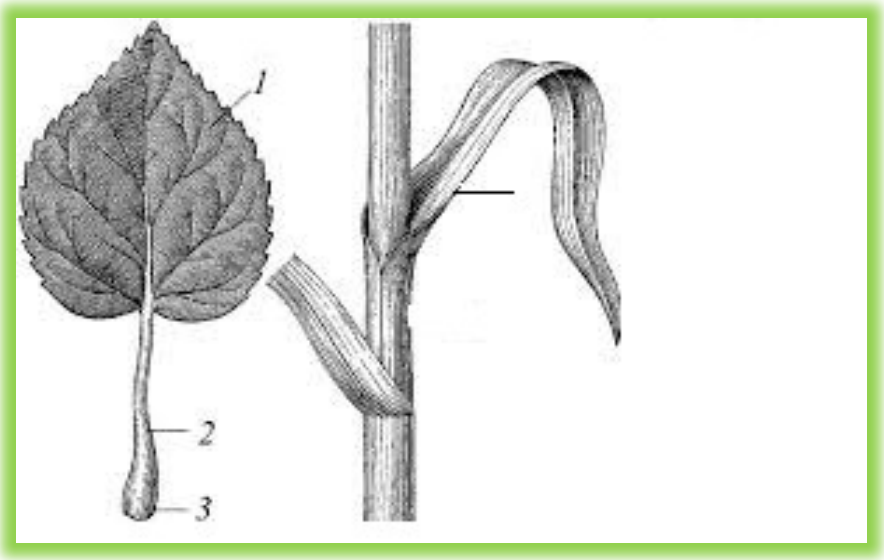

ОБЛИК ЛИСТА

- Шта је потпун лист?
- Шта је непотпун лист?
- Шта је прост лист?
- Шта је сложен лист?
- Разлика између простог и сложеног листа!

ОБЛИК ЛИСТА

- Потпун лист – има све дијелове
- Непотпун лист – сједећи лист – нема лисну дршку

ОБЛИК ЛИСТА

- Прост лист
- Сложен лист

ОБЛИК ЛИСТА

- Сложен лист – има издијељену лисну плочу:

1. Потпуно или дјелимично
2. Парно и непарно
3. Прстасто и перасто

prstasto složen list

Parno perasto složen (rogač)

Neparno perasto složen (bagrem)

НЕРВАТУРА ЛИСТА

- Проводни снопови у листу су лисни нерви:

1. Паралелни
2. Мрежасти

НЕРВАТУРА ЛИСТА

1. Паралелна

2. Мрежаста

ПРЕОБРАЖЕНИ ЛИСТОВИ

1. Трнови
2. Бодље
3. Клопке

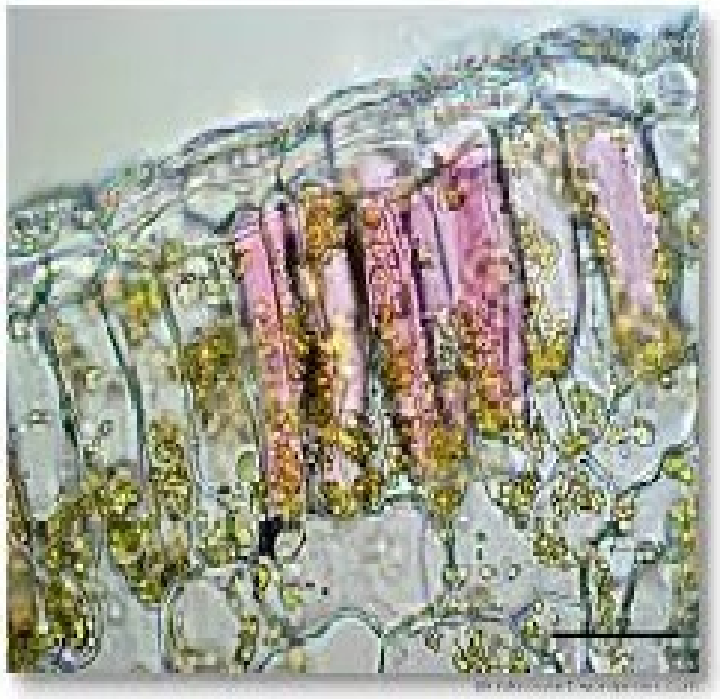

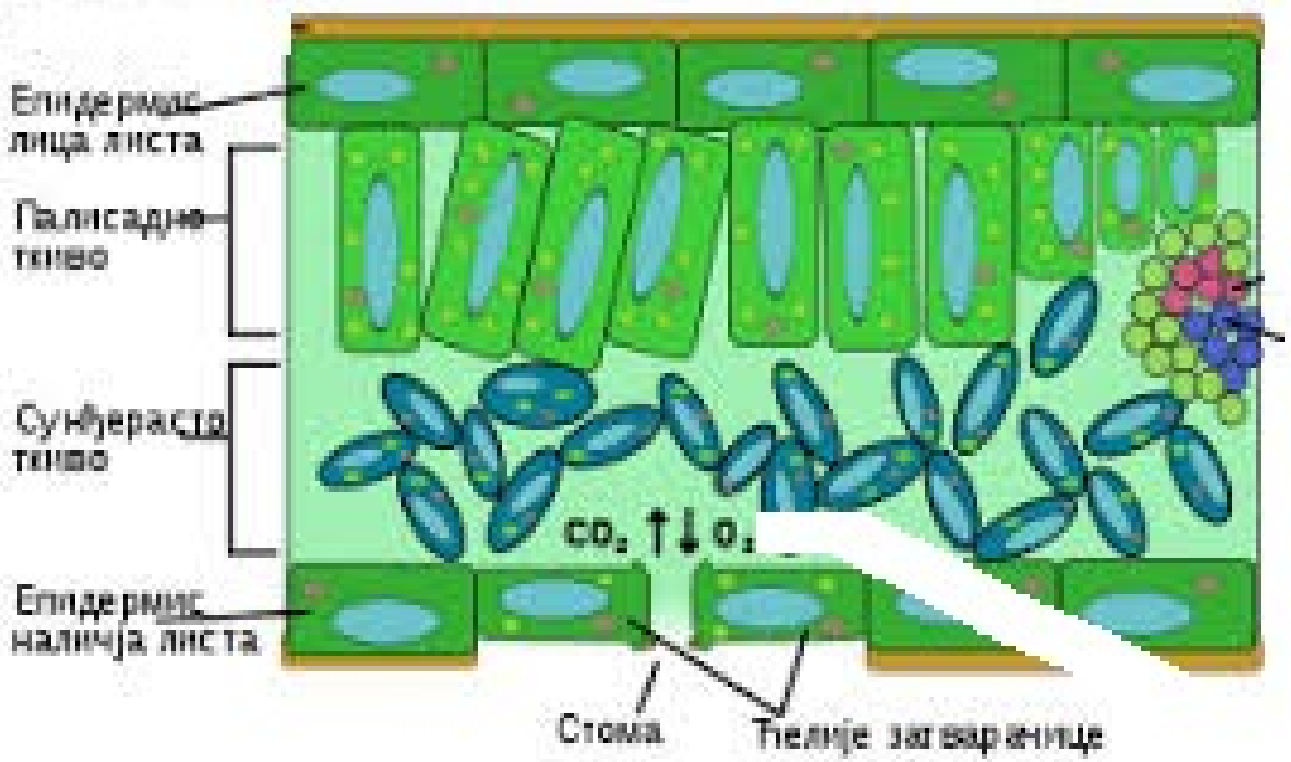

УНУТРАШЊА ГРАЂА ЛИСТА

1. Микропресјек

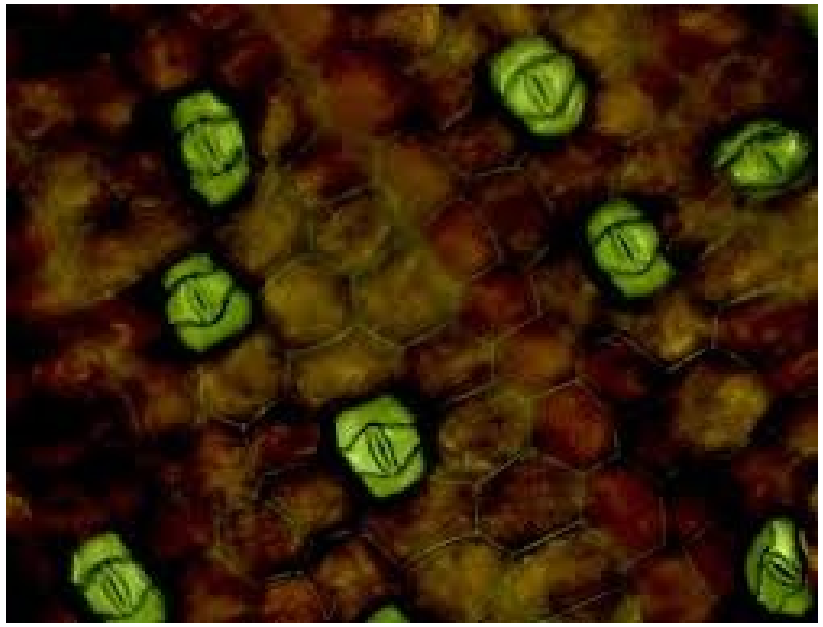

2. Модел

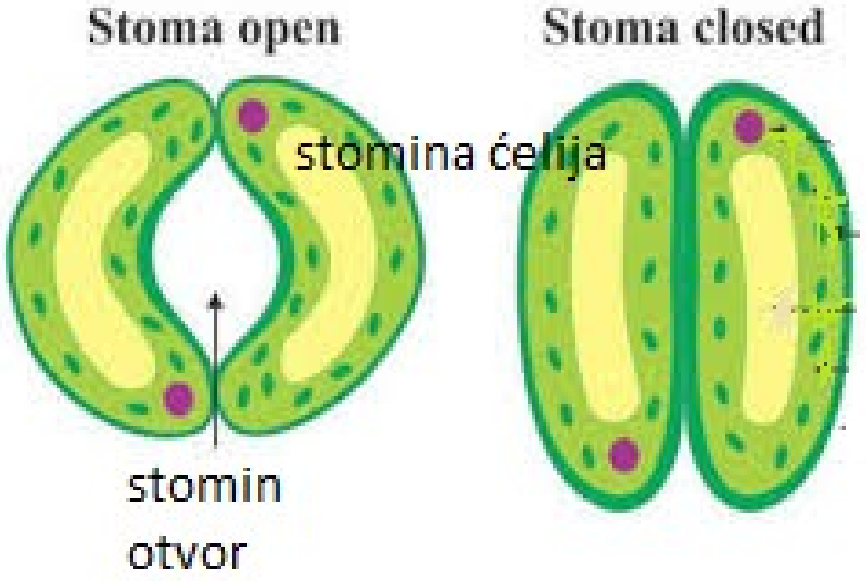

СТОМА

1. Микропрепарат

2. Модел

ВЕГЕТАЦИЈА ГРАДА ПЕТРА

- Географски положај
- Климатски услови
- Пустињска и полупустињска вегетација
- Сукулентне биљке – карактеристике
- Биодиверзитет – Разноврсност
- Смоква као представник - карактеристике

ВЕГЕТАЦИЈА ГРАДА ПЕТРА

- Смоква – Ficus carica

1. Облик листа

2. Изглед биљке

Из ове чаробне свјетиљке излетио је дух који нам је довео главног јунака филма Индијана Џонс. Индијана нас је повео у потрагу за чаробним зеленим каменом и донио нам је много сувенира из Јордана и необичног шареног камења.

ИНДИЈАНА ЏОНС – ВИДЕО или дијелови филма - Indiana Jones and the Last Crusade

На крају овог пута Индијана Џонс ми је поклонио свој шешир и позвао вас да заједно истражимо Петру. Идемо?

Тема – У потрази за изгубљеним градом Петра

Мотиви:

Тајна блага Ризнице

Биљке и стијене Петре

Пећинске куће и скривене скулптуре

Индијана Џонс у потрази за зелениим дијамантом

Click icon to add picture

НАЈАВА ЗАДАТКА

У овом дијелу на тему *„У потрази за изгубљеним градом Петра“*, биће понуђена четири мотива

Ученици ће се подијелити у групе

Свака група ће добити предложак за свој мотив који ће разрадити у оквиру самосталне креације

Ученици могу користити и претраживач на својим мобилни телефонима или таблетима, како би пронашли одговарајуће фотографије за своје мотиве

Након завршеног рада група ће истражити остале информације о граду и припремити презентацију у оквиру тематски заданог мотива .

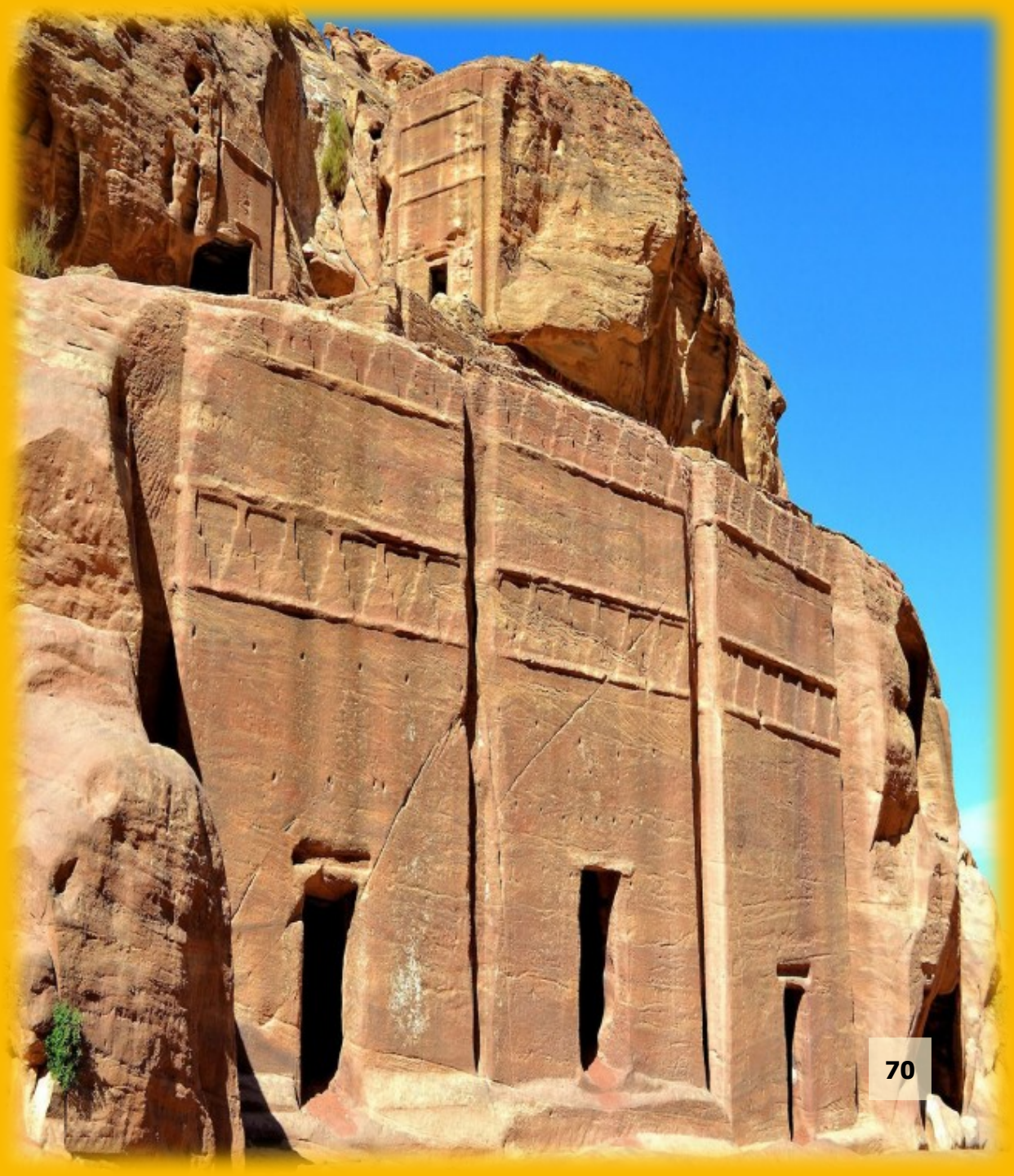
На слици видимо типичну скулптуру малог коња из Петре. Обратите пажњу на линије.

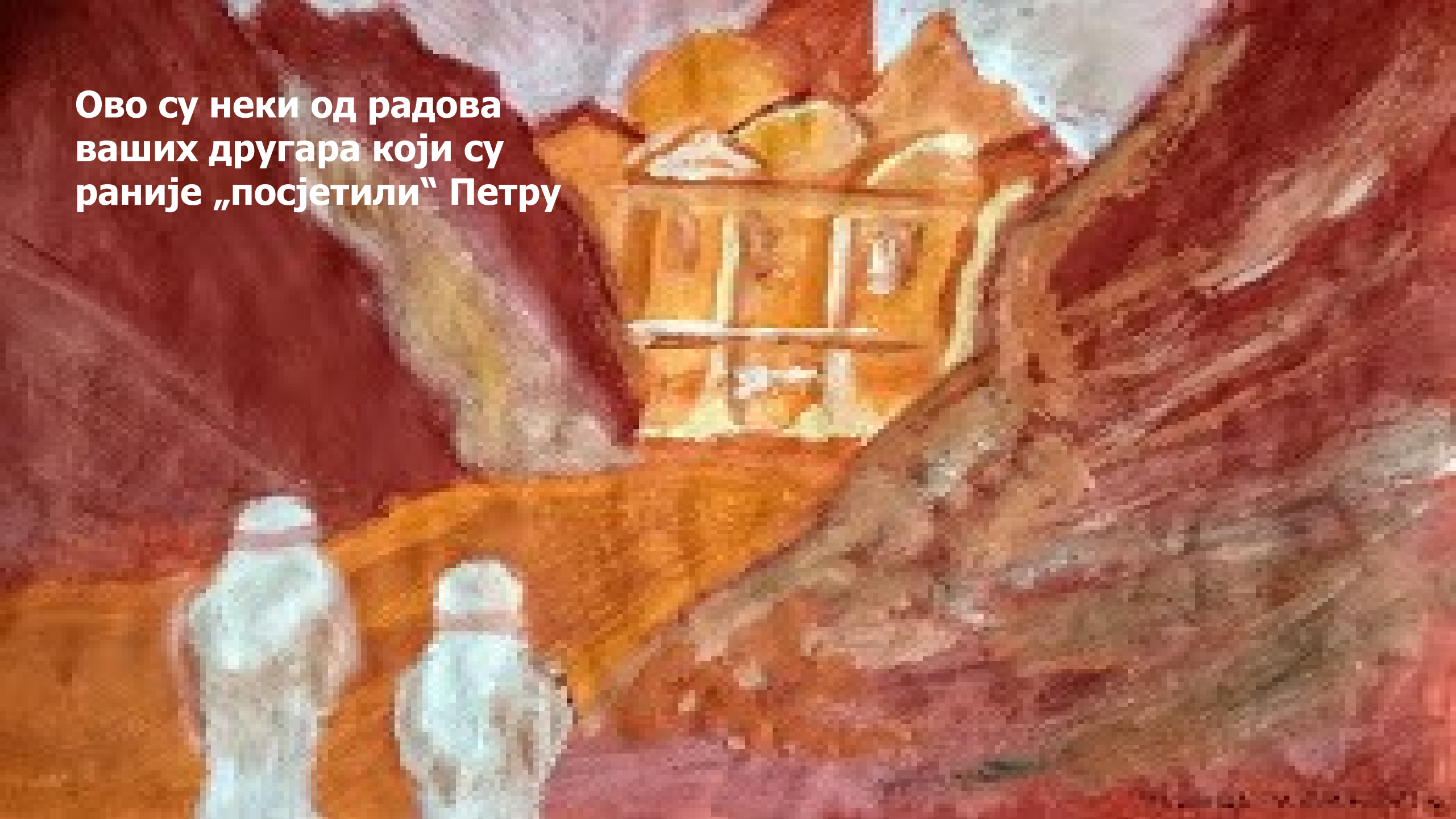

РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВНИХ САДРЖАЈА

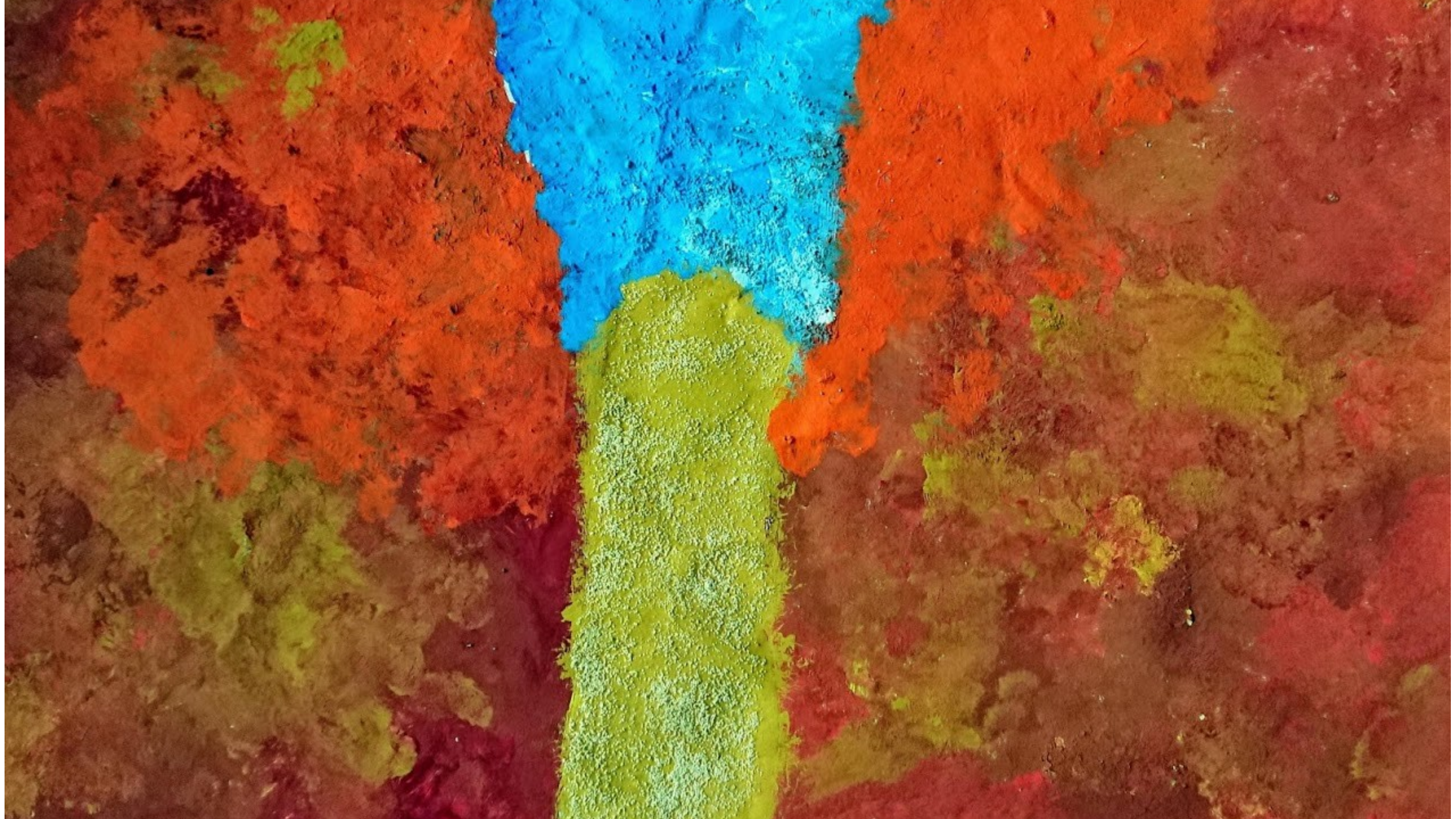
- Рад се изводи комбинованом техником : техника темпере уз колаж папир, пијесак, гриз.
- На изложбеном столићу су постављени сувенири и примјери камења из Петре. Ту су и ћилими са типичним биљним орнаментом.
- Група ученика која је одређена да буду фотографи фтографисаће изложбу сувенира и подијелити је на групи, како би и ученици који су били одсутни и ниау били у школи могли учествовати у раду. Такође, ученицима ће се послати и ова презентација.
- У току рада ћемо се континуирано консултовати око детаља везаним за мотив и реалиизацију овог рада кроз разговор и дискусију.

Ово су неки од радова
ваших другара који су
раније „посјетили“ Петру

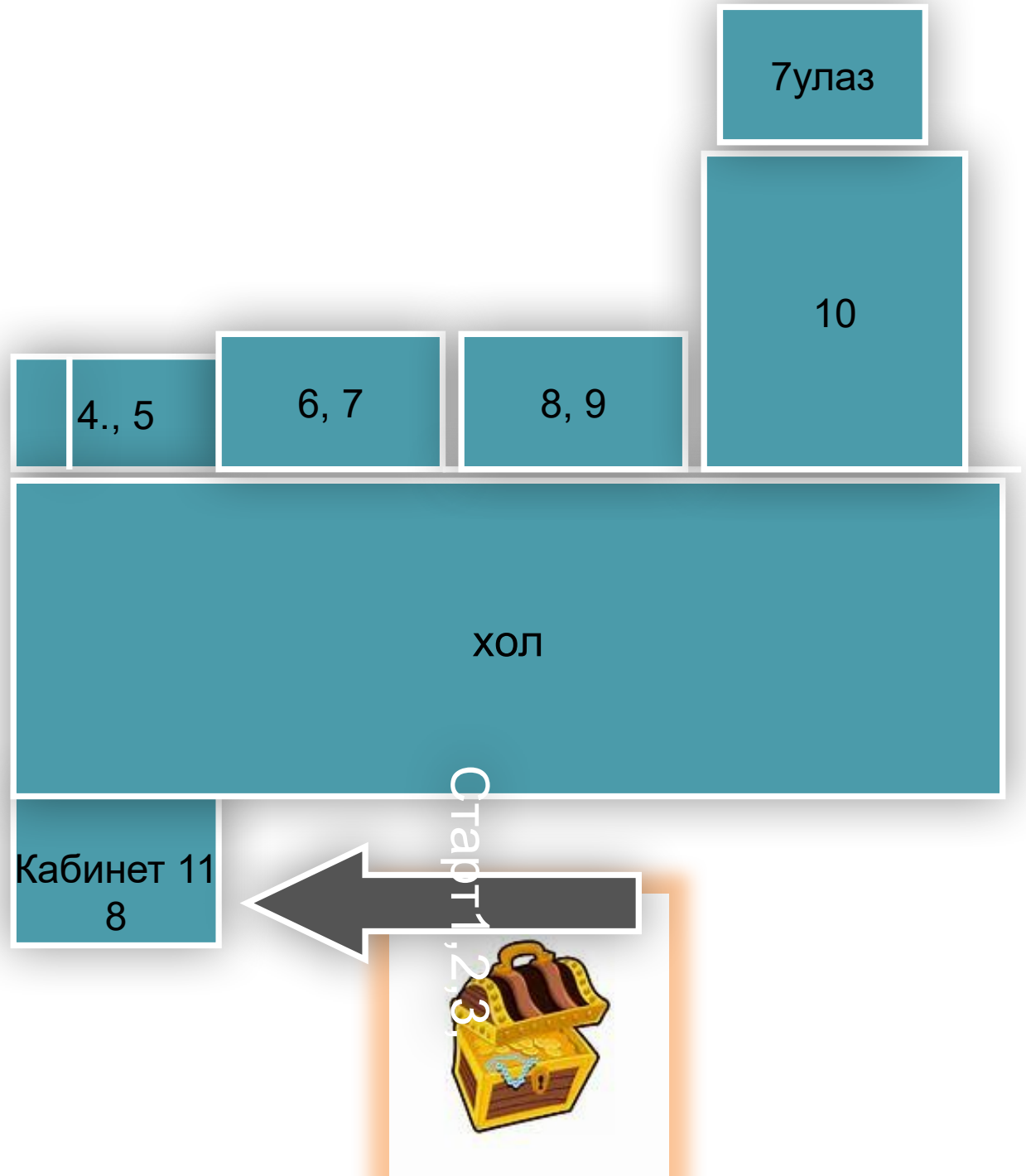
ЕВАЛУАЦИЈА: начин провјере исхода

- **Анализом властитог рада кроз диксусију са наставником ученици ће дати одоговре на ова питања:**
- 1. питања остварености задатка
- 2. питања начина кориштења материјала (технике) - рукопис
- 3. питања креативности:
- - различитости,
- - сличности (евентуално "преписивање" и, шаблонизам или стереотипи)

- ***“У потрази за изгубљеним благом”***
- Један од начина провјере очекиваних исхода је и игра “У потрази за изгубљеним благом”

Биће сакривено пет предмета и свака група ће добити мапу скривеног блага и питања на која треба одговорити

- Тачни одговори их воде до РИЗНИЦЕ.

Примјер мапе и питања

1. Коју смо регију Јордана обишли?
2. Наброј неке од локалитета и имена грађевина на тим локалитетима.
3. Шта на грчком значи ријеч пјетра?
4. Ко је изградио град?
5. Чиме се трговало у граду?
6. Ко је 1812. открио град?
7. Које биљке расту у Петри?
8. Каквих су облика листови на биљкама?
9. Које врсте линија налазимо на листовима биљака Петре?
10. Које су боје стијене у Петри?
11. Са којим предметима осим биологије можемо повезати данашњу тему из ликовног?

АНАЛИЗА И ВРЕДНОВАЊЕ ЛИКОВНОГ ПРОЦЕСА И ПРОДУКАТА

- На крају часа дјечије радове треба изложити
- Са дјецом треба разговарати о успјешности реализације задатка, и то кроз питања:

1. питања остварености задатка
2. питања начина кориштења материјала (технике), рукопис

3. питања креативности:
   - различитости,
   - сличности ("преписивање" и шаблон, стереотипи)
   - ликовности
   - емотивног утиска
4. самоанализа

ЈОРДАНСКО ВЕЧЕ

Након што смо научили много тога о овом чудесном мјесту , уживали сликајући наше радове , вријеме је за одмор и забаву.

На сваку тему оранизујемо и тематске забаве .

Ево како је то било у Јордану

И ћле чуда, бедуине смо усћјели довесћи и у нашу учионицу.

Пили смо чај од нане, ћрадиционално ћиће добродошлице.

البترا

Бедуинка из племена Ховеитат је стигла и код нас у госте

PETRA

Корисни линкови и литература:

Ликовна култура:

https://www.lonelyplanet.com
https://www.withwildwonder.com
http://visitpetra.jo/
http://www.preservepetra.org/
https://en.unesco.org/
http://www.doa.gov.jo/
The Petra Great Temple | Summary of Past Excavations (brown.edu)
https://www.check123.com/videos/13303-petra-abandonment
(84) Mediaeval Petra. The stratigraphic evidence from recent archaeological excavations at al-Wu'ayra | Cristina Tonghini - Academia.edu
Excavations at petra: The international al-khubthah tombs project (iktp) 2013 (researchgate.net)

Биологија

Литература: Радоњић, С., Матановић, В., Ћеклић, С., Биологија за шести разред основне школе; Завод за уџбенике и наставна средства, Источно Сарајево, 2014. Грујичић, М., Миљановић. Т., Ждерић, М. Методика наставе биологије; Завод за уџбенике и наставна средства, источно Сарајево, 2004. Милошевић, Л. Настава биологије у основној школи, Приручник за наставнике; Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1996.Лакушић, Р., Мишић, Љ., Атлас ливадских биљака; Завод за уџбенике и наставна средства, Сарајево; Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1990.